

# Mythologia, Francfort, 1581 - VII, 10 : De Tereo

**Auteur(s) : Conti, Natale**

**Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VII**

*Ce document est une version augmentée de :*  
[Mythologia, Venise, 1567 - VII, 10 : De Tereo](#)

---

**Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VII**

[Mythologie, Paris, 1627 - VII, 11 : De Teree](#) est une transformation de ce document

---

**Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VII**

[Mythologie, Lyon, 1612 - VII, 10 : De Teree](#) est une traduction de ce document

---

## Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

## Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia*Francfort, 1581 - VII, 10 : De Tereo, 1581

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 03/02/2026 sur la plate-forme EMAN :  
<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/6010>

Copier

## Présentation du document

PublicationFrancfort, André Wechel, 1581

ExemplaireRegensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

## **Des dieux, des monstres et des humains**

Entités mythologiques, historiques et religieusesTérée

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

---

sine Dædali arte se Theseus explicare, siue sine diuinitate quadam & præstantia ingenij. Verum quia difficilius est voluptatum quam difficultatum certamen; atque multi superatis omnibus horrificis monstris, & grauissimis periculis, postea voluptatibus ita fuerunt irretiti, vt in summum capitis discrimen peruenirent: ideo multas mulieres a Theseo raptas, & cum in grauissimas arumnas propter mulieres deniq; incidisse, fabulantur: cum vix fratrum Helenæ impetum euasisset, & à Centauris propè fuerit oppressus, & ad inferos descendens inde redire, nisi adiutore Hercule, non potuerit. Nam cum firmitate neruorum, corporisque fortitudine eximia aliquando & effrenata libido esse conlueuit, quæ temperantia & quadam animi moderatione indiget. Hanc tamē fabulam ad historiam nonnulli perducere conantur, vt testatur Zetes hist. si. chil. 2. & Plutarch. in Thesei vitæ: qui Proserpinam illam filiam Molosso- rum regis Plutonis fuisse inquit, uxorem Cererem, Cerberum acerrimum canem, cuius regis filiam rapere Theseus ac Pirithous patantes deprehensi sunt. Tum Pirithous ab eo cane la- niatus interiit, Theseus in vincula coniectus sequentibus tem- poribus ab Hercule eò accedente liberatur. Pausanias in Atticis non per dolum inquit ad Plutonein Thesprotorum regem hos venisse, ac filiam rapere voluisse, sed Pirithoum nimia vxoris cupiditate impulsam arma cepisse, tum exercitus magna parte amissa cecidisse in pugna Pirithoum, ac Theseum captū in vincula ad Cithyrum coniectum: quem finem omnes propè illegitimæ libidines sortiuntur. At nunc dicatur de Tereo.

*De Tereo. CAP. X.*

**T**EREVS, Martis & Nymphae Bistonidis filius, grauissi- mum & ipse supplicium subiuit ob immoderatam libi- dinem: quippe cum non à patria solum profugere coactus sit, sed etiam humanam figuram in formam auis commutauerit. Hic Pandionis Athenarum regis & Zeuxippes filiam Progenen uxorem duxit, cum ipse Thraciæ & Phocidi imperaret. Nam vbi Athenæ conditæ fuerunt, primus omnium regnavit A- ctæus, huic successit Cecrops, qui filiam Actæi habuit in ma- trimonio, atque ex illa Hersen, Pandrosū, & Aglaurum, fili- um verò marem Erysichthonein suscepit: deinde Erysichtho- ne mortuo ante patrem regnum deuolutū est ad Cecropem, hinc

hinc ad Cranaum, post hunc ad Erichthonium, à quo ad Pandionem regnum peruenit. Fama igitur diu inualuit apud Phœces, ut in eorum rebus scripsit Paus. Philomelam in auem sui nominis apud ipsos ob Terei timorem fuisse mutatam. Res autem ita se habuit, ut testatus est Ouid. lib. 6. Metamorph. Fertur Tereus assiduus propè precibus Progne impulsus ad socerum Pandionem aliquando contendisse, illumque rogasse ut secum Philomelam ad visendam sororem mitteret: quod cum facile à Pandione impetrasset, utpote qui virum bonum & temperantem generum suum arbitraretur: tum ferunt in itinere Tereum cum ad Parnasi urbem Daulidem aduenisset, in amorem Philomelæ incidisse, quam per vim demum vitiauit, cum illa libidini Terei diutius reluctaretur. Enimuero ne illa postea tam turpe facinus, & impurum sorori, vel alteri cuiquam indicaret, illi linguam præcidit, ac mortuam esse in itinere sorori Progne nunciauit. Deinde Philomela rem clam per nuntios suo sanguine scriptam ad sororem misit, vel potius, ut sensit Nicocrates, ac pictam ad illam clam deferendam curauit. Id egre ferens Progne, facinusque tam atrox non impune commissum esse oportere rata, filium Itym, quæ unicum habebat Tereus, coctum epulandum patri apposuit. Deinde cum Tereus Itym aduocaret, extremas corporis partes Progne Tereo ostendit, eumque à patre esum fuisse demonstrauit. his conspectis Tereus ad stringendum ensē accutrit, ut eadem filij viscisceretur: quare Deorum consilio Progne in lusciniā conuersa est, ut celerior ad fugam efficeretur: hanc sequēs Tereus sit v. pupa, quam, cum esset tardior, assequi non potuit. Philomela versa est in hirundinem, & Itys in phasianum. quæ omnia in Thracia iuxta Daulim oppidum contigerunt, ut ait Strabo libro nono. Hanc fabulam breuiter explicauit Virgil. ita in Sileno:

*Aut si mutatos Terei narraueris artus,  
Quas illi Philomela dæpes, qua dona parauit:  
Quo cursu deserta petiuerit, & quibus ante  
Infelix sua rella superuoluit auerit alii.*

Quamuis poetico more Philomelā hic dixit, pro Progne. Inde dicta est Aedon, siue Philomela, siue Lusciniā eadem Progne, Itym assiduus lamentationibus aduocare, & querulas cantilenas in syluis effundere, ut ait Hom. lib. 7. Odyss. in his:

ὥς δ' ὅτε παῖδ' ἀρίν κέρη χλωρῆς Ἀ' ἠδ' ὦν  
 κελόν ἀείδουσιν ἰαροσύνῃς ἀμύται,  
 δινδρέωνι πύτλασι καθίζομένη πυκνοῖσσι  
 ἦτιθα μὲ τρωπῶσσι χεῖρ' ἐπ' ἀλυσσά φωνήν,  
 παῖδ' ὀλοφύραμένη τ' ὕλον φίλον.  
*Sic canit, & verni ardent floribus arua,  
 Et primi surgunt Zephyri, Pandione nata:  
 Confidens ramis florentibus arboris alta,  
 Mille modis Varians vocem, cum sylva querela  
 Personat: Et fiet Ilym dilectum.*

Inde verò effectum est, ut querulam auein Iouis nuntiam vocauerit eam Sophocles in Electra, cum veris nuntia sit, & calotis moderati aduenientis: sic enim inquit:

ἦ πῖος, ὅς τις τ' ἦν αἰκτρός  
 οἰχμῆτων γυνὴν ἰπιδάδεται.  
 ἃ μ' ἰμὶ γ' ἃ τόνος ἀραριφρίνας.  
 ἃ ἰτῶν αἰετ' ἰτῶν γ' ὀλοφύρεται,  
 τῶνιο ἀτυζομένη αἰὲς ἀγυαλός.  
*Démops, qui miserabiliter  
 Parentum extingtorum obliuiscitur.  
 Sed mihi flebilis concussit mentem,  
 Quæ Ilym semper Ilym queritur  
 Aue querula, Ioui nuntia.*

¶ Hæc ea sunt quæ de Tereo, eiusque vxore ac filio fabulose tradita sunt ab antiquis: quæ nulla ex parte omnino vera esse possunt, sed ut pleraque fieri consueverunt ad hominum utilitatem conficta. Neque enim naturæ lex patitur, neq. dicentibus animus hominis assentitur, quòd homo aliter repente in tam diuersam à se formam cōmutetur. Quòd Tereus Chracæ & illis locis, qui fuerunt à Daulide supra Cheroneam, imperarit, quòd Progen Pandionis & Zeuxippes filiam vxorem duxerit, quòd ex illa Ilym suscepit, quòd vim etiam Philomelæ intulerit, id non dissentit adhuc à veritate: & quòd in eius iniuriæ scelerisque ultionem Progne filium ceciderit, ac patris epuladum dederit. Quid est enim horum quòd fieri non potuerit: at quòd omnes hi in aues versi euolauerint, illud propterea fabulosum est: quippe cum Terei sepulchrū nō procul a scopulo, qui Mergi fuit vocatus, siue Æthiæ Mineturæ, erectum fuerit in agro Atheniensi, ut ait Pausanias in Atticis. Enimvero,

ro, quia illæ mulieres posteam eadem Athenas ad patrem ce-  
lestimè confugerint, idcirco sinxerunt poetæ illas ob mæro-  
rem & luctum eorum quæ gesserant ac passæ fuerant, in aues  
fuisse mutatas. Deinde cum ypupa per id tēpus primū Dauli-  
dē visa fuerit, fabulati sunt Tereum in eam auem fuisse con-  
uersum: cum mulierum altera hirundo, altera luscinia facta  
dicatur, quia vtraque auis edat cantus ac voces miserabiles &  
lugubres. Est enim ea vis sonorum, ut qui etiam nullam vocem  
referant, tamen nunc ad hilaritatem, nunc ad tristitiam animi  
nos impellant: quoniam anima hominum ex numeris com-  
posita, ut senserunt Pythagorici, facillimè sonum harmoniæ  
perferunt, & vocibus ac sonis etiam nihil significantibus, sed ad  
quandam rationem numerorum spectantibus, quasi titilla-  
tione quada in celerrimè ad vtrunque motum irritatur. Hæc  
ipsa ratio numerorum plurimum confert etiam in oratoria  
facultate, quoniam non solum sententia, sed etiam sono vocis  
tardiores animi impelluntur, aut concitati plus æquo refræ-  
nantur. Sic etiam poetæ per carminum harmoniam animos  
militum inflammasse in bellum antiquitus dicuntur, & multa  
instrumenta musica inuenta sunt in castra, quorum strepitu  
milites ad pugnam incitaretur. Verum quod attinet ad mo-  
res, per hanc fabulam significare voluerunt antiqui id quod  
paulo antè dicebam: magis formidandas esse viro bono ac  
prudenti voluptatū titillationes, quàm hostium minas. Quip-  
pe cum nulla sit ciuitas tam felix, nullum tam potēs regnum,  
nulla tanta tamque arcta vel naturæ, vel amicitia coniunctio,  
nulla tam firma præsidia, quæ libido & intemperantia non pos-  
sit infringere: omnium siquidem libidinum, omnisque lasci-  
niæ, cædes, ærumnæ, exilia, egestas, præsentiumque bonorum  
iacturæ sunt comites. At nunc de Medusa dicamus.

*De Medusa.*

CAP. XI.

**M**EDUSA etiam ob libidinem & Veneris immoderatum  
desiderium æcerbissimam Deorum iram in se conuer-  
tit: cum vel in templo Mineræ Neptunum passâ sit. Fuerunt  
cōplures hoc nomine vocatæ mulieres: nam & vna ex filiabus  
Priami, & vna ex Scheneli ac Nicippes Medusa vocata est. at ea  
quæ celebratur à poetis, ut ait Paul. in Corinthiacis, filia Phor-  
bi fuisse dicitur: cuius quæ fuerit mater, non constat; cum